

Afstemming FAQ's NOW-regeling tussen NBA en SZW

Onderwerp: Concernbegrip

Datum laatste wijziging: 15 februari 2021

NBA.nl/helpt

Algemeen

Hoofregel

Indien de rechtspersoon of vennootschap onderdeel is van een **groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek**, wordt uitgegaan van de omzetsdaling van de groep zoals deze op **1 maart 2020** bestond.

Indien de rechtspersoon een dochtermaatschappij is van **een ander (zoals bedoeld in artikel 24a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek)** worden de dochtermaatschappij en de rechtspersoon voor de werking van deze regeling **behandeld als waren zij een groep**.

Voor de bepaling van de omzetsdaling worden vervolgens de **Nederlandse rechtspersonen en vennootschappen** in aanmerking genomen, alsmede **buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen** met **SV-loon in Nederland**.

Uitzondering op werkmaatschappijniveau

Per 1 mei jl. is **artikel 6a** toegevoegd aan de regeling. De werkgever die deel uitmaakt van een groep, kan subsidie worden verstrekt waarbij de omzetsdaling wordt bepaald **op basis van de omzetsdaling van die rechtspersoon of vennootschap afzonderlijk (=werkmaatschappij- of subgroepniveau)**, indien aan de voorwaarden is voldaan. Deze zijn samengevat:

- de rechtspersoon of vennootschap heeft geen bedrijfsmatige activiteiten die voor meer dan de helft bestaan uit het binnen de groep ter beschikking stellen van arbeidskrachten (i.c. **loon-bv's**);
- de rechtspersoon of vennootschap handelt in overeenstemming met **overeenkomst met de OR** of vertegenwoordiging werknemers;
- (De aandeelhouders van) het groepshoofd/moedermaatschappij, verklaren **voorafgaand aan de aanvraag** dat over 2020 geen **dividend** aan aandeelhouders zal worden uitgekeerd of eigen **aandelen zullen worden ingekocht** door de rechtspersonen binnen de groep tot en met de datum van de vergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld in 2021.
- (De aandeelhouders van) het groepshoofd/moedermaatschappij, verklaren **voorafgaand aan de aanvraag** dat over 2020 geen **bonussen** en/of **winstdelingen** aan de Raad van Bestuur en/of aan de directie van het concern van de rechtspersoon of vennootschap, zal worden uitgekeerd, door de rechtspersonen binnen de groep.
- de andere rechtspersonen of vennootschappen binnen een groep als bedoeld in artikel 6, vierde lid, voeren **geen opdrachten of projecten uit die ten koste kunnen gaan van de afzonderlijke rechtspersoon of vennootschap waarvoor de omzetsdaling wordt bepaald**;
- de omzetsdaling van de groep, bedoeld in artikel 6, vierde lid, bedraagt **minder dan 20%**, in de periode, bedoeld in artikel 8, vierde lid, onderdeel c.

- Indien werknemers van de rechtspersoon of vennootschap, waarvan de omzet wordt vastgesteld, in de subsidieperiode werkzaamheden verrichten bij een andere rechtspersoon of vennootschap, wordt de omzet van de rechtspersoon naar boven bijgesteld. Voor de berekening van de verhoging wordt de omzet over 2019 afgezet tegen de loonkosten over 2019. Deze verdeling wordt toegepast op de loonkosten zoals deze zijn ingezet bij de andere rechtspersoon of vennootschap en toegerekend aan de omzet over de periode, bedoeld in artikel 8, vierde lid, onderdeel c.

Toelichting symbolen

 De NBA heeft het Ministerie van SZW gevraagd om de vragen gemarkeerd met dit symbool ook op de website van het Ministerie van SZW op te nemen omdat ze een relevante standpuntbepaling of interpretatie bevatten. Indien beschikbaar treft u bij deze vragen een link naar de website van het Ministerie van SZW naar de betreffende tekst.

➤ Deze FAQ betreft enkel situaties waarbij artikel 6a wordt toegepast.

NB In De FAQ's worden meerdere gelijksoortige termen gehanteerd: entiteiten, ondernemingen, werkmaatschappijen en dergelijke die een gelijksoortige betekenis hebben. Hier wordt steeds een vennootschap of rechtspersoon bedoeld.

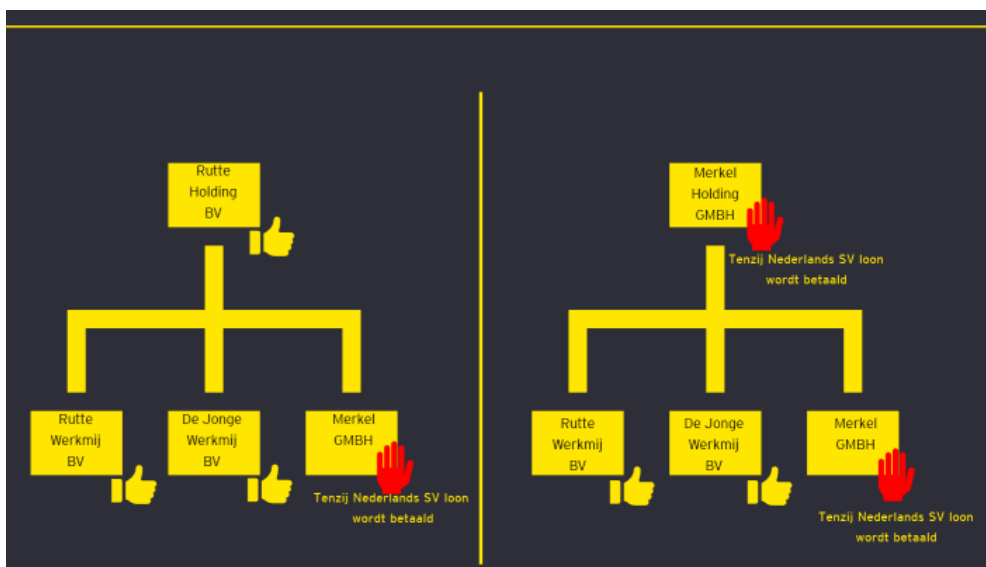
FAQ's

FAQ 1

Is het juist dat de regeling ziet op elke groep, ongeacht of het **groepshoofd binnen of buiten Nederland is gevestigd**? Met andere woorden, daarmee zijn 'zusterbedrijven', via een eventueel buitenlands groepshoofd, ook onderdeel van dezelfde groep.

Antwoord

Ja, de regeling moet zo uitgelegd worden dat ook een buitenlands groepshoofd meetelt voor de bepaling of sprake is van een groep. Voor de bepaling van de omzetsdaling van de 'NOW-groep' worden vervolgens echter alleen de Nederlandse rechtspersonen en vennootschappen van die groep in aanmerking genomen in de berekening, alsmede buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met SV-loon in Nederland.

Op [rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl) staat een faq voor de artikelen 6 en 6a:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiële-regelingen/overzicht-financiële-regelingen/now/now-aanvragen>.

Voor artikel 6:

In de basis geldt het volgende: Als u onderdeel van een concern bent dan moet u de omzetzijde van de groep van rechtspersonen of natuurlijke personen als geheel opgeven om te bepalen of u in aanmerking komt voor de NOW. Dit is de hoofdregel.

De werkgevers in de groep moeten dus hetzelfde percentage verwachte omzetzijde en dezelfde meetperiode kiezen.

U moet wel per loonheffingsnummer een aanvraag doen. Zorg dus dat u binnen de groep of de verbonden rechtspersonen hier vooraf een goede keuze in maakt.

Voor het begrip groep is niet relevant of hier sprake is van een Nederlandse of van een internationale groep.

Voor de bepaling van de omzetzijde van de 'NOW-groep' worden vervolgens alleen de Nederlandse rechtspersonen en vennootschappen van die groep in aanmerking genomen in de berekening, alsmede buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met SV-loon in Nederland.

Voor 6a kan worden toegevoegd:

Concerns waarvan de werkmaatschappij een beroep doet op de regeling, moeten voorafgaand aan de aanvraag verklaren over 2020 geen dividend of bonussen uit te keren of eigen aandelen terug te kopen tot aan en inclusief de datum van de aandeelhoudersvergadering waarin de jaarrekening over 2020 wordt vastgesteld. Deze verklaring moet in de administratie worden bewaard. Hiervoor is het niet relevant of er sprake is van een Nederlandse of buitenlandse groepshoofd.

FAQ 2

Hoe wordt het **begrip groep** gedefinieerd?

Antwoord

Groepsmaatschappijen worden omschreven als rechtspersonen en vennootschappen die met elkaar in een groep zijn verbonden. Uit de wet kunnen twee elementen worden afgeleid:

- a. Economische eenheid;
- b. Organisatorische verbondenheid.

Uit de wetgeschiedenis kan verder worden afgeleid dat ook het element **centrale leiding** essentieel is. Een groep wordt door centrale leiding bestuurd, zodanig dat de beleidsbepalende maatschappij (de moedermaatschappij) voor de beleidsafhankelijke groepsmaatschappijen een centraal beleid bepaalt, deze oplegt, de uitvoering daarvan controleert en indien noodzakelijk bijstuurt. (art. 24b BW2).

Aan een groep (art. 24b BW2) wordt de constructie van de moeder-dochtermaatschappij (art. 24a BW2) gelijkgesteld voor de bepaling van de omzetzijde. Deze worden daarmee tevens behandeld

als waren zij een groep. Moeder-dochtermaatschappijen kunnen zich ook vertakken en kleindochters, achterkleindochters e.d. bevatten.

FAQ 3

Op welke wijze dient er een **geconsolideerde berekening** te worden gemaakt om de omzetsdaling van een groep op grond van artikel 6 te bepalen, rekening houdend met:

- buitenlandse groepsmaatschappijen; en
- intercompany omzet

Antwoord

Als de onderneming buitenlandse dochters heeft zonder Nederlands SV-loon, dan moet de omzet van deze buitenlandse dochters niet mee worden genomen voor berekening van de omzetsdaling van de groep.

Er moet een pro-forma NOW-consolidatie van de omzet worden gemaakt van die entiteiten die relevant zijn voor het deel van het concern dat voor deze regeling relevant is; dus

- alle Nederlandse entiteiten;
- alle buitenlandse entiteiten met SV-loon in Nederland, maar exclusief alle overige buitenlandse entiteiten.

Intercompany omzet tussen entiteiten **die onder het concern vallen voor de toepassing van de regeling** onderling moet worden geëlimineerd.

Intercompany omzet uit leveringen aan groepsmaatschappijen die **buiten het concernbegrip voor deze regeling** vallen (bijvoorbeeld leveringen aan buitenlandse entiteiten zonder Nederlands SV-loon) tellen wel mee bij de omzetbepaling van de regeling.

FAQ 4

Op welk **niveau** moet de regeling worden toegepast? Is dit op het hoogste niveau (concern), per subgroep, per vennootschap of per loonheffingsplichtige?

Antwoord

De regeling wordt op **concernniveau** toegepast, tenzij de aanvraag wordt ingediend op grond van artikel 6a. In dat geval wordt de regeling toegepast op werkmaatschappijniveau of subgroepniveau.

De omzetsdaling zoals die voor het gehele concern geldt moet worden opgegeven per aanvraag. De omzetsdaling, bij toepassing van artikel 6, is dus bij elke aanvraag binnen het concern hetzelfde.

Binnen een concern kunnen meerdere loonheffingsnummers actief zijn. Om voor de gehele loonsom in aanmerking te komen, zal per loonheffingsnummer waarvoor een aangifte wordt verricht (en dus ook per sub-nummer) een subsidieaanvraag moeten worden ingediend.

FAQ 5 (vervallen)

FAQ 6

In de regeling is opgenomen dat het **groepshoofd** voorafgaand aan de aanvraag van de NOW-regeling moet **verklaren dat over 2020 geen dividenden aan aandeelhouders of bonussen** aan de **Raad van Bestuur en directie** van het concern en de rechtspersoon of vennootschap voor waarop dit artikel wordt toegepast, wordt uitgekeerd.

Hoe wordt het groepshoofd gedefinieerd onder de afwijkingsmogelijkheid van artikel 6a en welk orgaan moet dit verklaren?

- a) Ten aanzien van het dividend aan aandeelhouders
- b) Ten aanzien van de bonussen aan de Raad van Bestuur
- c) Ten aanzien van de bonussen aan de directie

Antwoord

Het groepshoofd wordt in alle gevallen gedefinieerd als de rechtspersoon die de centrale leiding heeft over de groep en het beleid van de groep kan bepalen.

In ieder geval de **individuele werkmaatschappij** en het **hoogste groepshoofd** moeten deze verklaringen gaan afleggen.

Dat kan dus ook een buitenlandse moedermaatschappij zijn als dat het hoogste groepshoofd is. Dit dient dan te gebeuren door degenen in de groepshoofd die **beslissingsbevoegd** zijn. Dit is meestal het bestuur of de directie gevormd door de Raad van Bestuur.

Door de aandeelhouders moet een dergelijke beslissing later natuurlijk worden ingestemd in de jaarvergadering 2021. Indien de aandeelhoudersvergadering besluit het bestuur te verplichten om dividend uit te keren, zal niet aan de voorwaarde zijn voldaan.

Als niet aan deze voorwaarde is voldaan, dan bestaat er geen recht op de subsidie, wordt deze op nihil gesteld en wordt achteraf het voorschot teruggevorderd.

Dit is in de toelichting toegelicht: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2020-25372.html>

FAQ 7

Komen **stichtingen** in aanmerking voor de NOW regeling?

Antwoord

Ja. De NOW regeling geldt ook voor maatschappelijke instellingen (stichtingen, niet-gouvernementele organisaties). Het maakt hierbij geen verschil of de stichtingen winst maken of beogen, dan wel een not-for-profit doelstelling hebben.

FAQ 8

Hoe moet de omzetsdaling bepaald worden als de onderneming wordt gehouden door een meerderheidsaandeelhouder, bijvoorbeeld een participatiemaatschappij?

Antwoord

Als zij onderdeel zijn van een concern of moeder-dochterrelatie, dan moet de omzetsdaling gezamenlijk bepaald worden.

Of door private equity / een participatiemaatschappij gehouden investeringen zelfstandig of gezamenlijk de omzetsdaling moet worden bepaald is afhankelijk van de relatie.

Indien een participatiemaatschappij meerderheidsaandeelhouder is, is het afhankelijk of een participatiemaatschappij de meerderheid van de stemrechten heeft in de AV, of de meerderheid van bestuurders en commissarissen kan benoemen.

In die gevallen is er sprake van een moeder-dochterrelatie als bedoeld in artikel 2:24a BW.

In dat geval dient de omzet wel gezamenlijk te worden bepaald. Deze moeder-dochterrelaties worden gelijkgesteld met een groep in de regeling. Ingeval van meerdere moeder-dochterrelaties, moeten zij gezamenlijk worden behandeld als ware zij een groep. Als er sprake is van bijvoorbeeld één moeder met twee dochterondernemingen, moeten zij gedrieën worden behandeld als ware zij een groep.

In de [kamerbrief](#) van het ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid 'Monitoring Arbeidsmarkt en Beroep Noodpakket' van 7 september 2020 is op de derde pagina aangekondigd dat het ministerie voornemens is "het mogelijk te maken dat bedrijven die een NOW-subsidie hebben aangevraagd bij de aanvraag tot subsidievaststelling kunnen verzoeken de subsidie op werkmaatschappij niveau vast te stellen. De subsidie zal in dat geval op werkmaatschappijniveau worden vastgesteld. Voorwaarde blijft wel dat de groep waarvan ze deel uitmaken als geheel geen 20% omzetverlies heeft. Is dat wel het geval dan kan een vaststellingsaanvraag niet worden ingediend."

In de [kamerbrief van 28 september](#) wordt hier specifiek nader op ingegaan, gezien de praktische aspecten die hierbij spelen.

FAQ 9

Moeten door publiekrechtelijke rechtspersonen (**de overheid, provincies, waterschappen en gemeentes**) gehouden entiteiten de omzetsdaling zelfstandig voor hun groep bepalen of tezamen met de andere participaties waarin door deze publiekrechtelijke rechtspersonen als aandeelhouder wordt deelgenomen?

Antwoord

In artikel 1 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is bepaald dat de artikelen 24a en 24b niet gelden voor publiekrechtelijke lichamen zoals gemeenten en ministeries. De door deze publiekrechtelijke rechtspersonen gehouden entiteiten moeten derhalve voor de NOW-subsidie zelfstandig de omzetsdaling voor hun groep bepalen.

FAQ 10

Hoe dient een onderneming de omzet te bepalen, indien gebruik wordt gemaakt van de **tussenhoudstervrijstelling** van artikel 408?

Antwoord

Het concern wordt bepaald ongeacht of er op dat niveau wel of niet een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld.

In punt 5 van de toelichting op de NOW-regeling wordt gesteld dat, indien er sprake is van een grotere samenstelling van rechtspersonen of natuurlijke personen, zoals een concern, dit de basis is voor de subsidie van de omzetzijning van de gehele groep.

Voor concerns met Nederlandse en buitenlandse dochters geldt dat zij niet de omzetzijning moeten meetellen van de buitenlandse rechtspersonen in de groep die geen Nederlands SV-loon hebben.

Deze vereiste staat los van de vraag of voor jaarrekeningdoeleinden door een Nederlandse tussenholding gebruik is gemaakt van een vrijstelling voor het opmaken van een geconsolideerde jaarrekening.

De onderneming moet in dit geval een **pro-forma NOW-geconsolideerde omzet(daling)** bepalen.

FAQ 11

Bedoelt de Minister dat ook via **natuurlijke personen** een groepsrelatie kan ontstaan en dat in dat soort situaties de zustermaatschappijen, vallend onder dezelfde natuurlijke persoon, bij elkaar op moeten worden geteld voor de bepaling van de omzetzijning?

Met andere woorden, moet de centrale leiding op natuurlijk persoonsniveau meegewogen worden?

Antwoord

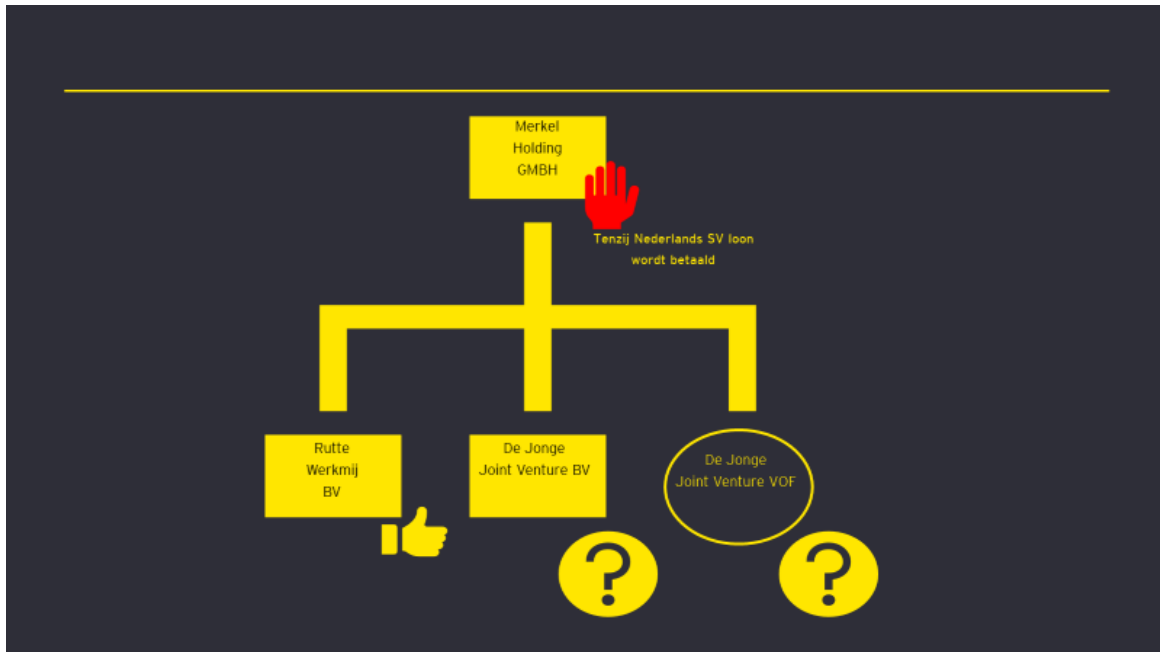
Ja, er zal bij de nevenschikte zustermaatschappijen een groepsrelatie bestaan als sprake is van een **centrale leiding**, waarbij economische eenheid en organisatorische verbondenheid aanwezig is. Er kan sprake zijn van deze centrale leiding door de natuurlijke persoon zelf of door de ene rechtspersoon over de andere rechtspersoon. Als van deze situatie sprake is dient de omzetzijning bepaald te worden voor deze rechtspersonen gezamenlijk.

Note NBA 11 november 2020

Naar aanleiding van reacties bij onze helpdesk op deze FAQ heeft de NBA vervolgvragen gesteld aan het ministerie van SZW voor nadere interpretatie van de NOW-regeling en/of contact opgenomen met SZW om uitvoeringsproblemen te melden voor de praktijk. Mogelijk leidt dit nog tot een ander standpunt van SZW en zal deze FAQ in een later stadium nog worden aangepast.

FAQ 12

Maken joint ventures en minderheidsbelangen deel uit van een NOW-groep?

Antwoord

Nee, joint-ventures en minderheidsbelangen worden over het algemeen niet als groepsmaatschappij gekwalificeerd omdat niet aan het criterium van **beslissende zeggenschap** wordt voldaan.

Vervolgens dient beoordeeld te worden of betreffende belangen op grond van art. 24a BW2 kwalificeren als een dochtermaatschappij. Dit zal voor minderheidsbelangen over het algemeen niet van toepassing zijn. Echter bij joint ventures kan hier wel sprake van zijn.

Hierbij is het afhankelijk of er sprake is van overheersende zeggenschap of dat de andere rechtspersoon hoofdelijk aansprakelijk is voor de schulden van het betreffende joint venture.

Dit zal voor minderheidsbelangen over het algemeen niet van toepassing zijn. Indien er geen sprake is van een groep telt de omzetsdaling van het bedrijf zelfstandig.

Indien de joint venture en/of minderheidsbelang **geen** onderdeel is van de 'NOW-groep', dan betekent dat in het kader van de bepaling van de omzetsdaling deze belangen buiten beschouwing gelaten moeten worden. In deze situatie kan de joint venture zelfstandig NOW-subsidie aanvragen, waarbij de omzetsdaling wordt bepaald op grond van artikel 6. De joint venture maakt dan geen gebruik van de werkmaatschappijregeling van artikel 6a.

Dit geldt overeenkomstig voor een minderheidsbelang, tenzij deze wel een groepsmaatschappij is van een andere 'NOW-groep'.

Indien (met name) joint ventures kwalificeren als dochtermaatschappij en daarmee onderdeel zijn van de 'NOW-groep' dient de omzetsdaling van dit belang meegenomen te worden conform de reguliere bepaling voor groepen (niet-proportioneel).

FAQ 13

Er is sprake van een structuur waarbij een zuivere **personal holding** de aandelen houdt van de onderliggende werkmaatschappij. Er is geen sprake van een groepsrelatie dus de personal holding maakt voor de reguliere jaarverslaggeving geen geconsolideerde jaarrekening op. De DGA wordt niet verloned vanuit de personal holding en de personal holding factureert geen management fee aan de werkmaatschappij.

Hoe dient de groep te worden bepaald voor toepassing van de NOW-regeling?

Antwoord

Een personal holding beoordeelt in het kader van de jaarverslaggeving of sprake is van een groepsrelatie en of zij aan het hoofd staat van de groep. Als is geconcludeerd dat de personal holding geen geconsolideerde jaarrekening maakt omdat geen sprake is van een groepsrelatie in de zin van 2:24b BW (RJ 217.209) dan zal die conclusie ook gelden voor de NOW-regeling. Artikel 6 lid 4 van de regeling verwijst echter ook naar artikel 2:24a BW.

Hoewel een personal holding, die niet aan het hoofd staat van een groep, de onderliggende werkmaatschappij niet consolideert voor de reguliere jaarverslaggeving, is er wel sprake van een **moeder-dochter** relatie in de zin van artikel 2:24a. Dit houdt in dat de personal holding **wel** tot de groep van de onderliggende, aanvragende, rechtspersoon wordt gerekend voor toepassing van de regeling.

FAQ 14

Indien een **privé-persoon** eigen activiteiten uitvoert (niet in een entiteit onderworpen aan Titel 9 BW2) en tevens de aandelen bezit van een enkele entiteit of groep van entiteiten is dan voor de regeling sprake van twee afzonderlijke subsidieaanvragen en bepaling van de omzetsdaling (activiteiten in privé separaat van de enkele entiteit of groep)?

Antwoord

Als geen sprake is van een groep of moeder/dochterverhouding zal de omzetsdaling voor de NOW-regeling afzonderlijk moeten worden bepaald voor de (groep van) entiteit(en) en tevens afzonderlijk voor de activiteiten van de natuurlijke persoon.

FAQ 15

Hoe moet worden omgegaan met activiteiten die in 2019/2020 binnen het concern zijn gewijzigd, zoals het **verplaatsen van activiteiten** naar entiteiten die buiten de regeling vallen?

Antwoord

Als u onderdeel van een concern bent dan moet u de omzetsdaling van de groep van rechtspersonen of natuurlijke personen als geheel opgeven om te bepalen of u in aanmerking komt voor de NOW. Dit is de hoofdregel. Dit beperkt ook strategisch gedrag binnen het concern. Daarnaast is relevant dat de werkgever dient te handelen in het kader van het doel van de regeling. Hierbij wordt tevens opgemerkt dat de regeling aangeeft dat uitgaan dient te worden van de structuur zoals deze per 1 maart 2020 bestond (zie ook FAQ 18-22).

Indien er een aanvraag op het niveau van de werkmaatschappij gedaan moet worden zijn er twee voorwaarden die strategisch gedrag met activiteiten verminderen:

- De andere werkmaatschappijen mogen geen opdrachten of projecten uitvoeren die ten koste gaan van de subsidievragende partij, die dit normaal gesproken zou uitvoeren en die voor de onderdelen binnen de groep of het concern afwijkend zou zijn. Er mogen in of over de meetperiode voor de verwachte omzetbepaling niet op een laat of later moment opdrachten worden omgeboekt van de subsidievragende partij naar een ander onderdeel binnen de werkmaatschappij.
- Als werknemers van de werkmaatschappij in het subsidietijdvak activiteiten ondernemen bij een ander onderdeel, dan dient bij de vaststelling van de subsidie het omzetverlies van de werkmaatschappij te worden verlaagd met de daaruit voortvloeiende (theoretische) omzet. Dit voorkomt dat door schuiven met personeel de loonkosten, die bij andere werkmaatschappijen via die omzet gedekt worden, voor financiering in aanmerking komen. Deze personen zijn immers gewoon aan het werk voor het concern en de omzet en resultaten van die activiteiten komen ook toe aan het concern (en de aandeelhouders).

FAQ 16

Voor groepsstructuren waarbij het internationale hoofdkantoor in Nederland is gevestigd, en de gehele omzet door deze Nederlandse vennootschap loopt (**distributeur**), met vervolgens Pan-Europese distributie, zal de internationale teruglopende omzet van de buitenlandse dochters een omzetzaling van de Nederlandse distributeur laten zien.

Telt deze omzetzaling dan ook voor de Nederlandse groep, zonder dat er sprake is van Nederlands SV-loon bij deze buitenlandse dochters?

Antwoord

Ja, als de Nederlandse vennootschap optreedt als principaal voor de Europese/Internationale distributie, dan wordt de omzet volledig in Nederland verantwoord, zonder dat de intercompany-omzet aan de dochters wordt geëlimineerd, zolang deze dochters geen Nederlands SV-loon hebben.

FAQ 17

Hoe wordt de omzet bepaald voor groepsmaatschappijen, waarbij een **verlies van zeggenschap** door de **Nederlandse** moeder is opgetreden gedurende 2019 of 2020 maar die wel deel uitmaken van de (grotere) groep per 1 maart 2020 (bijvoorbeeld door verkoop aan een buitenlandse zustermaatschappij)?

Antwoord

In toelichting 5 van de NOW-regeling wordt gesteld dat indien er sprake is van een grotere samenstelling van rechtspersonen of natuurlijke personen, zoals een concern, dit de basis is voor de omzetzaling van de gehele groep.

Een verlies van zeggenschap in groepsmaatschappijen door de Nederlandse moeder, welke nog steeds voldoen aan de definitie van een groepsmaatschappij op een hoger niveau heeft derhalve geen gevolgen voor de omzetbepaling (cq de omzet van de betreffende groepsmaatschappij wordt zowel voor 2019 als de periode in 2020 volledig meegenomen).

FAQ 18

Hoe wordt de omzet voor de subsidiebepaling bepaald voor groepsmaatschappijen die verkocht zijn **voor** 1 maart 2020?

Antwoord

Voor subsidiedoeleinden wordt uitgegaan van de omzetzaling van de groep zoals deze op 1 maart 2020 bestond. De omzet van deze voor 1 maart 2020 verkochte groepsmaatschappijen worden derhalve niet betrokken in de bepaling van de hoogte van de subsidie bij de verkopende partij. De **referentie-omzet** 2019 zal overeenkomstig aangepast, door de betreffende 'groepsmaatschappijen' niet mee te nemen (en daarmee een eerlijke vergelijking te kunnen maken).

Op grond van artikel 6 lid 4 is de samenstelling van de groep per 1 maart 2020 immers leidend. Dit brengt met zich mee dat de omzet over de **referentieperiode 2019** van ondernemingen die gedurende 2019 of januari dan wel februari van 2020 zijn verkocht, niet moet worden meegenomen in de berekening van de omzetzaling.

FAQ 19

Hoe wordt de omzet voor de subsidiebepaling bepaald voor groepsmaatschappijen die verkocht zijn **na** 1 maart 2020?

Antwoord

De omzet van deze groepsmaatschappijen dient te worden meegeteld bij het bepalen van de omzetzaling, zowel in de referentieperiode als de 3-maands meetperiode in 2020.

FAQ 20

Hoe moet worden omgegaan met overnames die halverwege 2019 of begin 2020 hebben plaatsgevonden?

Antwoord

Voor subsidiedoeleinden wordt uitgegaan van de omzetzaling van de groep zoals deze op 1 maart 2020 bestond.

Indien een onderneming deel uitmakende van het concern **verkocht** is, zal deze dus niet worden meegenomen bij de omzetzaling van 2019.

Indien er sprake is van een overgang van onderneming en er dus (een deel van) een **onderneming is overgenomen**, mag het bedrijf ervoor kiezen om de gehele referentieomzet te bepalen **als een startende onderneming**.

Dit betekent dat de referentieomzet wordt bepaald **vanaf de eerste kalendermaand na overname voor het geheel tot en met 29 februari 2020**.

FAQ 21

Hoe moet worden omgegaan met een overname op of **na 1 maart 2020**, waarbij een onderneming wordt **gekocht**. Welke omzet kan worden meegenomen voor de subsidiebepaling?

Antwoord

Op grond van artikel 6 lid 4 is de samenstelling van de groep per 1 maart 2020 leidend. De omzet van de gekochte onderneming na 1 maart 2020 wordt dus niet meegenomen; noch voor de werkelijke omzet in de 3-maands periode in 2020, noch voor de referentie-omzet over 2019.

Voor de NOW 1.0 geldt een peildatum van 1 maart 2020, voor de NOW 2.0 geldt een peildatum van 1 juni 2020 en voor de NOW 3.0 geldt een peildatum van 1 oktober 2020.

FAQ 22

Hoe dient in het kader van de bepaling van de omzetzijning voor het concern om te worden gegaan met **interne fusies en splitsingen vóór 1 maart 2020**?

Antwoord

De omzetzijning dient op concernniveau te worden vastgesteld, uitgaande van de samenstelling van de groep per 1 maart 2020 (art. 6 lid 4 van de regeling).

Indien sprake is geweest van juridische fusie binnen een bestaande groep zal dit in de praktijk betekenen dat zowel voor als na de fusie de gefuseerde entiteiten onderdeel zijn van dezelfde groep en dus samen dienen te worden gezien; in die zin heeft de juridische fusie **geen impact**. Mogelijk dat na de fusie nog slechts één loonheffingsnummer bestaat voor de overblijvende rechtspersoon en derhalve slechts één aanvraag zal worden ingediend. Hierbij speelt geen rol, of en hoe er wordt geconsolideerd in het kader van de reguliere verslaglegging.

Voor een juridische splitsing geldt het tegenovergestelde ten aanzien van de aanvraag en het loonheffingsnummer.

➤ FAQ 23

Indien een groep meerdere werkmaatschappijen heeft die op grond van **artikel 6a** aanspraak kunnen maken op subsidie op grond van de NOW-regeling, is het dan toegestaan dat werkmaatschappij A de subsidie aanvraagt en werkmaatschappij B er toch voor kiest om personeel op bedrijfseconomische gronden te ontslaan?

Antwoord

De werkgever die de NOW-subsidie aanvraagt, is degene die zich verplicht om de loonsom zo veel mogelijk gelijk te houden.

De verhoging met 50% van het loon van de werknemer die om bedrijfseconomische reden wordt ontslagen, is gekoppeld aan de desbetreffende werkgever. Derhalve kan werkmaatschappij B personeel ontslaan.

Uit de tekst en toelichting volgt wel dat de overeenkomst van werkmaatschappij A met de vakbond of personeelsvertegenwoordiging moet zijn getekend voordat de aanvraag wordt ingediend.

FAQ 24

Wordt de omzet van Nederlandse groepsmaatschappijen meegenomen indien deze **geen SV-loonbetalingen aan werknemers in Nederland** doen?

Antwoord

Ja, de omzet van Nederlandse rechtspersonen zonder in Nederland verzekerd SV-loon, wordt **wel** in aanmerking genomen voor de berekening van de omzetzijning van de Nederlandse groepsonderdelen en niet-Nederlandse groepsonderdelen met Nederlands SV-loon.

Alleen SV-loon in Nederland komt in aanmerking voor de daadwerkelijke subsidie.

FAQ 25

Welk deel van de omzet wordt meegenomen bij groepsmaatschappijen waarbij **geen 100% zeggenschap** bestaat (aandeel derden wordt meegeconsolideerd in de omzet)?

Antwoord

In toelichting 5 van de subsidieregeling wordt gesteld dat indien er sprake is van een grotere samenstelling van rechtspersonen, zoals een concern, de omzetzijning van de gehele groep de basis is voor de subsidie.

De omzet van de groep betreft de (100%) te consolideren omzet gegenereerd door de werknemers met SV-loon in Nederland. De loonkosten voor deze werknemers worden ook voor 100% meegenomen, waardoor er geen dubbeltellingen zouden mogen ontstaan.

Er wordt derhalve geen correctie toegepast voor een eventueel aandeel derden.

FAQ 26

➤ Kan intercompany-omzet ook worden meegenomen als omzet voor de subsidiebepaling op grond van artikel 6a van de NOW-regeling?

Antwoord

Ja, dit kan voorkomen.

Het Transferpricing systeem zoals gehanteerd in de jaarrekening 2019 of de laatst vastgestelde jaarrekening is leidend voor de meetperiode 2020 en mag niet worden aangepast. Dit voorkomt ten dele dat met omzet geschoven wordt door extra verhoging of verlaging van interne doorbelastingen.

In de regeling wordt namelijk niet verplicht gesteld dat het dient te gaan om omzet buiten de groep als geheel.

FAQ 27

Hoe wordt omgegaan met de inbreng van een onderneming (eenmanszaak of vennootschap onder firma) in een nieuwe BV op 1 januari 2020? Deze rechtsvormwijziging komt in het MKB regelmatig voor. Wordt de nieuw opgerichte BV beschouwd als nieuwe onderneming voor de bepaling van het omzetverlies, waardoor er geen referentieomzet 2019 bestaat?

Antwoord

Indien er geen sprake is van een groep, maar van een overgang van een ene onderneming in een andere onderneming, is er formeel sprake van een nieuwe onderneming:

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/ondernemen/onderneming_wijzigen_of_beeindigen/uw_onderneming_wijzigt_van_rechtsvorm/uw_onderneming_wijzigt_van_rechtsvorm.

Wel is het mogelijk gemaakt dat in specifieke gevallen bij overgang van onderneming, dus waarbij al het personeel en de activiteiten overgaan naar de nieuwe onderneming, wel NOW kan worden aangevraagd. Dit is inmiddels ook gepubliceerd.

In afwijking van de standaardregel kan een werkgever ook voor de al bestaande bepaling voor startende ondernemingen kiezen.

Er moet dan sprake zijn van een onderneming die (een deel van) een andere onderneming heeft overgenomen en dus feitelijk in een nieuwe bedrijfssamenstelling is gaan werken.

De omzetsdaling wordt dan berekend doordat de omzetvergelijking vanaf de eerste kalendermaand na de dag van overgang voor de hele kalendermaanden in 2019 tot en met 29 februari 2020 wordt genomen, omgerekend naar 3 maanden.

Op die manier kan beter aangesloten worden bij de daadwerkelijke omzet(daling).

Het is een 'kan-bepaling', dus de werkgever mag bij vaststelling kiezen tussen de standaardregel en deze afwijkingsmogelijkheid die ook al voor startende ondernemingen geldt:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiele-regelingen/documenten/publicaties/2020/06/03/informatie-now-1.0>.

FAQ 28

Hoe moet er worden gehandeld in situaties waarbij eerst de inschatting was dat er **op concernniveau 20% of meer omzetverlies was**, maar waarvan later bij de eindafrekening blijkt dat dit niet het geval is? Als er in individuele gevallen op werkmaatschappijniveau dan alsnog aan de voorwaarden van artikel 6a kan worden voldaan, is een beroep hierop dan nog mogelijk?

Op grond van artikel 6a lid 1 kan bij de **aanvraag tot vaststelling** worden verzocht om de omzetsdaling op werkmaatschappij te bepalen.

Dit hoeft derhalve **niet** te worden aangegeven bij de **aanvraag van het voorschot/de Subsidieverlening**.

Hier hoeft slechts het loonheffingsnummer worden opgegeven waarvoor een subsidieaanvraag wordt gedaan.

Bij de aanvraag tot vaststelling moet wel aan de **voorwaarden van artikel 6a** worden voldaan.

Dit betekent bijvoorbeeld dat er voor de aanvraag bij de subsidieverlening een overeenkomst met de vakbond of de OR moet zijn gesloten met de werkmaatschappij.

Als vóór 5 juni 2020 geen aanvraag voor subsidieverlening heeft plaatsgevonden dan kan niet op een later moment alsnog een aanvraag tot vaststelling van een subsidie worden gedaan.

NB Bij een beroep op artikel 6a geldt dezelfde afrondingssystematiek als bij toepassing van artikel 6 voor het percentage omzetzaling. De omzetzaling wordt uitgedrukt in hele procenten waarbij wordt afgerond naar boven.

FAQ 29

Er is sprake van een structuur waarbij meerdere BV's participeren in een maatschap. Dit komt in de zorgsector veel voor. Vormen de maatschap en de BV's een groep voor de bepaling van de omzetzaling of dient de omzetzaling van de individuele BV's in aanmerking te worden genomen?

Een maatschap is een van de vormen van een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, waarbij twee of meer rechtspersonen in dit voorbeeld een bepaalde samenwerking aangaan. Op grond van artikel 2:24b BW is er sprake van economische en organisatorische verbondenheid en derhalve van een groep in het kader van de NOW-regeling. Hierdoor dient de omzet van de groep te worden samengenomen voor de berekening van de omzetzaling voor de NOW-regeling.

Er zijn meerdere vormen van groepen. Hiervoor is relevant of er sprake is van een economische eenheid die organisatorisch met elkaar verbonden is. Hier kan bijvoorbeeld ook sprake van zijn bij meerdere rechtspersonen die verbonden zijn in een maatschap.

In de basis geldt het volgende: Als u onderdeel van een concern bent dan moet u de omzetzaling van de groep van rechtspersonen of natuurlijke personen als geheel opgeven om te bepalen of u in aanmerking komt voor de NOW. Dit is de hoofdregel. De werkgevers in de groep moeten dus **hetzelfde percentage verwachte omzetzaling en dezelfde meetperiode** kiezen.

U moet wel per loonheffingsnummer een aanvraag doen. Zorg dus dat u binnen de groep of de verbonden rechtspersonen hier vooraf een goede keuze in maakt.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiele-regelingen/overzicht-financiele-regelingen/now/now-aanvragen>

29b Hoe werkt dan het aspect van de centrale leiding uit bij kostenmaatschappen (art 24b)?

Bij dergelijke maatschappen die onder de individuele natuurlijke personen of BV's hangen van de beroepsbeoefenaren, is eigenlijk geen sprake van centrale leiding, of het moet uit het maatschapscontract blijken dat de maten gezamenlijk de leiding op zich nemen. Vaak gaat het echter om een kostenmaatschap waarin alle (personeels)kosten zitten en die dan met een verdeelsleutel aan de bovenliggende maten worden toegerekend.

Antwoord

Bij maatschappen kan er nog steeds sprake zijn van een groepsstructuur en moeder-dochterstructuur. Indien dat het geval is, is er sprake van een groep in de zin van de NOW. Indien er geen sprake is van een groep/moederdochter, geldt de omzet van de rechtspersonen/natuurlijke personen afzonderlijk. Alleen rechtspersonen/natuurlijke personen die SV-loon hebben komen in aanmerking voor NOW-subsidie.

➤ FAQ 30 (vervallen)

➤ FAQ 31

In de regeling is in artikel 6a opgenomen dat het groepshoofd voorafgaand aan de aanvraag van de NOW-regeling moet verklaren dat over 2020 geen dividenden aan aandeelhouders worden uitgekeerd.

In de hoofdregel staat beschreven dat er over 2020 geen dividend mag worden uitgekeerd tot en met de datum van de aandeelhoudersvergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld in 2021.

Mag er 1 dag na de vaststelling van de jaarrekening 2020 (in 2021) wel uitgekeerd worden of zijn hier nog aanvullende voorwaarden aan gesteld?

Nieuw antwoord

Nee, dat mag niet. Dit is verduidelijkt in de [wijzigingsregeling van 30 september jl.](#) Er mag in het kader van aanvragen op grond van artikel 6a van de NOW 1 geen dividend uitgekeerd worden **over 2020**. Voor aanvragen op grond van de NOW 2 geldt hetzelfde verbod, zie voor een nadere toelichting en de uitzonderingen hierop [artikel 17](#) 'Verplichting niet uitkeren dividenden en bonussen' van de NOW 2-regeling. Verwezen wordt naar de Staatscourant van 30 september 2020, 50202.

➤ FAQ 32

In de regeling is in artikel 6a opgenomen dat het groepshoofd voorafgaand aan de aanvraag van de NOW-regeling moet verklaren dat over 2020 geen dividenden aan aandeelhouders worden uitgekeerd.

In de hoofdregel staat beschreven dat er over 2020 geen dividend mag worden uitgekeerd tot en met de datum van de aandeelhoudersvergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld in 2021.

Is het op basis van de regeling toegestaan dat dividend wordt uitgekeerd vanuit bijvoorbeeld de winsten die zijn opgebouwd in de jaren voorafgaand aan 2020 (rekening houdend met de balanstest en uitkeringstoets)?

Antwoord

De NOW-regeling bevat geen voorwaarden voor dividenduitkeringen over de jaren voorafgaand aan 2020. Het bestuur en de aandeelhouders kunnen hier formeel toe besluiten. Maar het bestuur en/of de aandeelhouders handelen hiermee dan niet in overeenstemming met het doel en de strekking van de gestelde dividendvoorwaarden van de regeling als er kennelijk over voldoende middelen kan worden beschikt om dividend uit te keren.

FAQ 32a

In de regeling is in artikel 6a opgenomen dat geen bonussen over 2020 mogen worden uitgekeerd aan de Raad van Bestuur en directie van het groepshoofd en de rechtspersoon of vennootschap.

Hoe dient te worden omgegaan met een bonusregeling waarbij de bonus in meerdere jaren opbouwt en de uitkering in een later jaar plaatsvindt?

Antwoord

Het deel van de meerjarenbonus dat betrekking heeft op 2020 dient in dat geval te vervallen en kan niet worden uitgekeerd aan bestuur en/of directie.

De opbouw voor 2020 mag niet plaatsvinden en dus ook niet uitgekeerd worden.

FAQ 33

Kan artikel 6a ook toegepast worden op **subgroepniveau** of alleen op werkmataatschappijniveau?

Antwoord

Op grond van lid 5 van artikel 6a kan bij toepassing van dit artikel ook een groepsdeel (zoals bedoeld in artikel BW 2:405.1) bestaande uit een tussenholding en haar groepsmaatschappijen worden behandeld **alsof het één rechtspersoon** betrof in het kader van het bepalen van de omzetsdaling.

Ook een groepsdeel kan een aanvraag doen en verzoeken behandeld te worden alsof het **één rechtspersoon betrof** in het kader van het bepalen van de omzetsdaling.

De groep als geheel (totaal van Nederlandse en buitenlandse bedrijven met Nederlands SV-loon) mag geen omzetsdaling van ten minste 20% hebben. De accountant dient hier onderzoek naar te doen.

FAQ 33a

Dient, indien wordt verzocht om de omzetsbepaling met inachtneming van artikel 6a, bij een **tussenholding**, de subgroep **in zijn geheel** worden meegenomen?

Antwoord

Ja, van een rechtspersoon die deel uitmaakt van een groep, dan wel dochtermaatschappij van een andere rechtspersoon is, kan de omzetsdaling afzonderlijk worden berekend indien de groep als geheel geen omzetsdaling van ten minste 20% heeft.

Maar ingevolge het vijfde lid kan een tussenholding en haar groepsmaatschappijen daarbij worden behandeld als waren zij één rechtspersoon.

FAQ 34

Wat dient te worden verstaan onder de term 'directie'? Directie is voor zover wij weten geen wettelijk gedefinieerd begrip. Is dit de statutair bestuurder of is dit breder?

Antwoord

Het begrip bestuur, directie (of management) dient breed te worden opgevat. De registratie in de KvK is hierbij niet doorslaggevend, ook niet of ze beslissend en/of tekeningsbevoegd zijn. Bestuursleden, directieleden of leden van het management die het beleid bepalen behoren tot de bestuur, directie of management en vallen daarmee onder deze bepaling. De interne naam die

hieraan wordt gegeven is niet relevant. Onder deze bepaling valt ook degene die tijdelijk zitting heeft in het bestuur/directie/management vallen.

FAQ 35

Hoe werkt het bonusverbod bij maatschappen en VOF's waar het salaris feitelijk een voorschot is op de uit te keren winst?

Antwoord

Hier wordt het salaris exclusief bonussen aangehouden, zoals dat in de arbeidsovereenkomst of het VOF- of maatschapscontract is overeengekomen in lijn met de laatst vastgestelde jaarrekening van vóór 1 maart 2020. Privéopnamen die hierbuiten worden gedaan en die voorafgaand aan het opmaken van de eindafrekening NOW alweer zijn verrekend met het salaris worden niet gezien als bonusuitkering. Indien deze opnamen worden verrekend in de winstverdeling 2020 worden ze wel gezien als bonusuitkeringen.

FAQ 36

Overgang 6a naar 6 bij aanvraag tot vaststelling NOW 1.0

Indien een werkmaatschappij ten onrechte op werkmaatschappijniveau (artikel 6a) NOW-subsidie heeft aangevraagd voor de NOW 1.0 op het eigen loonheffingsnummer en het blijkt dat de aanvraag tot vaststelling op groepsniveau dient te geschieden (groep heeft 20% of meer omzetsdaling), kunnen de overige entiteiten binnen de groep die op hun loonheffingsnummer nog geen NOW-subsidievoorschot hadden aangevraagd dan **alsnog** in aanmerking komen voor NOW-subsidie? Of dient alleen hun omzetsdaling te worden meegenomen in de berekening van de entiteit die wel een voorschot had aangevraagd op werkmaatschappijniveau?

Antwoord

Het is niet mogelijk om met terugwerkende kracht NOW aan te vragen voor loonheffingsnummers aangezien het loket voor het indienen van een aanvraag voor NOW I op 6 juni is gesloten. De omzetsdaling van entiteiten die géén NOW hebben aangevraagd dienen echter wel te worden meegenomen in de berekening van het percentage omzetsdaling van de werkmaatschappij(en) die wel op werkmaatschappijniveau (artikel 6a) een aanvraag hebben ingediend.

FAQ 4.11

Onevenredige invloed van een buitenlandse groepsmaatschappij met beperkt SV-loon op de omzetsdaling van de groep

Voor de bepaling van de NOW-groep dient op basis van de hoofdregel van artikel 6 van NOW-1 alle rechtspersonen en vennootschappen zoals gedefinieerd in artikel 6 lid 4 van de regeling te worden meegenomen. Dit zijn de Nederlandse rechtspersonen en vennootschappen alsmede buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met loon in Nederland.

Indien een buitenlandse rechtspersoon slechts een aantal medewerkers heeft met Nederlands SV-loon, bijv. 1% van het totaal, maar dat de omzetsdaling van deze buitenlandse rechtspersoon wel een aanzienlijke invloed heeft op de omzetsdaling van de NOW-groep als geheel, geldt dan nog steeds dat de omzetsdaling van deze buitenlandse rechtspersoon meegenomen dient te worden in bepaling van de omzetsdaling van de groep zoals bedoeld in artikel 6 lid 4.

Antwoord

Ja, voor de omzetzaling van de groep dienen de Nederlandse rechtspersonen en vennootschappen alsmede buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met loon in Nederland te worden betrokken, ongeacht de impact hiervan op de omzetzaling van de NOW-groep.

FAQ 4.3

Dient in geval van een geplande **herstructurering**, zoals een fusie, gedurende de gehele afwikkeling van de vaststellingsaanvraag voor de NOW 1 de aanvragende entiteit met het **loonheffingsnummer** te blijven bestaan?

Antwoord

Vanwege de snelle invoering van de NOW-subsidie kan het UWV in het uitvoeringsproces slechts rekening houden met 1 loonheffingsnummer per aanvraag.

Wanneer het loonheffingsnummer wijzigt, dan zal er dus een discrepantie ontstaan. Dit kan tijdens de aanvraag van het voorschot of nadien bij de aanvraag voor de definitieve vaststelling. Het is dus wenselijk dat voor een snelle en geautomatiseerde berekening het loonheffingsnummer blijft bestaan, maar het is geen verplichting. Het heeft mogelijk wel gevolgen voor de vaststelling van de NOW-subsidie als door herstructurering bepaalde gegevens niet meer inzichtelijk gemaakt kunnen worden.

FAQ 37

Zuivere aandelentransactie en overgang van onderneming

Mag de alternatieve rekenmethode in de NOW (art. 6 lid 3 sub b NOW-1) voor het bepalen van de omzetzaling bij een overgang van onderneming worden gevolgd bij een zuivere aandelentransactie?

Antwoord

Vanuit arbeids- en ondernemingsrechtelijk perspectief wordt een zuivere aandelentransactie **niet** gezien als een overgang van onderneming in de zin van artikel 7:662 van het Burgerlijk Wetboek. Dit betekent dat de alternatieve rekenmethode in de NOW (art. 6 lid 3 sub b NOW-1) voor het bepalen van de omzetzaling bij een overgang van onderneming niet mag worden gevolgd.

FAQ 38

Wanneer vangt de bedrijfsuitoefening aan?

Wat wordt er bedoeld met 'aanvang van de bedrijfsuitoefening'? Is dit de datum van oprichting of de datum dat er daadwerkelijk activiteiten plaatsvinden? Het komt namelijk geregeld voor dat er na oprichting nog enige tijd geen activiteiten plaatsvinden.

Antwoord

Het ministerie van SZW geeft aan dat de bedrijfsuitoefening voor de NOW-regeling aanvangt op de datum van oprichting.